

Natuurhistorisch Maandblad

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

ALGEMEENE JAARVERGADERING

TE VALKENBURG op 2de Pinksterdag 10 Juni 1946
in Hotel Schaepkens van Sint Fijt. Aanvang 11 uur.

Agenda:

1. Opening.
2. verslag van den secretaris over 1942—1945.
3. verslag van den penningmeester over 1942—1945.
4. verslag van de kascommissie over 1942—1945.
5. benoeming van een kascommissie voor het jaar 1946.
6. vaststelling der statuten.
7. voorstel tot het aanvragen van de Koninklijke Bewilliging op de statuten.
Ad 6 en 7: Aangezien de 29-jarige periode, waarvoor het Genootschap in 1910 was aangegaan, in 1939 was afgelopen, werden in de jaarvergadering van 1940 de ontwerp-statuten behandeld en met een kleine aanvulling goedgekeurd. Tijdens de bezetting kon er geen Koninklijke Bewilliging op deze statuten worden aangevraagd. Het Bestuur legt thans hetzelfde ontwerp met een kleine aanvulling in art. 3 nogmaals aan de leden voor, om — na goedkeuring — de Koninklijke Bewilliging hierop aan te vragen.
8. Bestuursverkiezing.
Daar sinds 1942 geen periodieke aftreding meer heeft plaats gehad, treedt het geheele bestuur af en stelt zich terstond weer herkiesbaar.
Het Bestuur bestaat thans uit den Voorzitter Rector Jos. Cremers, Mejuffrouw Dr. W. van de Geyn en de heeren Mr. G. van Spaendonck, Drs. R. Kofman, Dr. H. J. Beckers, F. van Rummelen, L. Grossier, M. Mommsers en Dr. H. Schmitz S. J.
9. rondvraag.
10. sluiting.

Na de vergadering bestaat er gelegenheid om gemeenschappelijk te dineeren. De kosten bedragen ongeveer f 5.— p. p. Introductie van niet-leden is toegestaan.

's Middags wordt een excursie gehouden via Hulsberg naar Wijnandsrade, waar we door onzen Voorzitter op Huize Niethuysen zullen ontvangen worden.

Uit deze omgeving stammen vele vondsten die in de vorige eeuw door den entomologischen pionier Mr. A. H. Maurissen gedaan zijn.

Brave Hendrik, reuzenpaardestaart en andere merkwaardige planten kan men op deze wandeling te zien krijgen. Ook geologisch is het landschap bezienswaardig.

Deelnemers vertrekken uit Venlo 7.25, uit Roermond 8.18, uit Sittard 9.13, uit Heerlen 10.22 en uit Maastricht 10.19.

Vanuit Wijnandsrade kan men per autobus terug naar Valkenburg en Maastricht, alwaar omtrent 8 uur aansluiting is in de richting Roermond.

Opgave van deelname aan het diner te richten aan den secretaris van het N. H. G.: Drs. R. Kofman, Jekerweg 87 a, Maastricht, vóór 1 Juni.

ONTWERP-STATUTEN

van het

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG.

(Goedgekeurd bij K. B. van 4 Nov. 1911 No. 38.)
Naam, zetel en duur.

Art. 1.

De Vereeniging is genaamd: Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Zij is gevestigd te Maastricht. De Vereeniging, oorspronkelijk opgericht 27 November 1910, is te rekenen van af 27 November 1939 opnieuw aangegaan voor den tijd van 29 jaren, alzoo eindigende 27 November 1968.

Het vereenigingsjaar loopt van 1 Januari tot en met 31 December.

Doel en middelen.

Art. 2.

Het Natuurhistorisch Genootschap stelt zich ten doel de beoefening der Natuurlijke Historie te bevorderen. Onder Natuurlijke Historie wordt hier verstaan de kennis der Levende Natuur, alsmede de kennis van Geologie en Palaeontologie.

Art. 3.

Het Natuurhistorisch Genootschap tracht zijn doel te bereiken langs wettigen weg en wel door:

1. Het, voor zoover mogelijk, houden van Maandelijksche vergaderingen te Maastricht. De buiten Maastricht wonende leden kunnen, na overleg met het Bestuur, op gezette tijden in een andere plaats bijeenkomen. Ook kunnen de leden, die speciale onderwerpen bestudeeren en de jeugdige leden, in overleg met het Bestuur, afzonderlijk bijeenkomen.
2. Het houden van excursies.
3. Het uitgeven van Natuurhistorische publicaties.
4. Het onderhouden van ruilverkeer met daarvoor in aanmerking komende vereenigingen, instituten en personen.
5. Het zaakkundig verzamelen van natuurhistorische voorwerpen en geschriften, welke worden ondergebracht in het Natuurhistorisch Museum der Gemeente Maastricht.
6. Natuurbescherming in de ruimste beteekenis van het woord, ook in samenwerking met daartoe speciaal opgerichte vereenigingen.

Leden.

Art. 4.

Het Natuurhistorisch Genootschap bestaat uit:

- a. Gewone leden.
- b. Begunstigers.
- c. Leden van Verdienste.

Art. 5.

Om als gewoon lid te worden aangenomen, dient men zich te melden bij den Secretaris. Over de toelating tot Gewoon lid beslist het Bestuur.

Gewone leden zijn zij, die jaarlijks een contributie betalen, of een bepaald bedrag ineens storten. In dit laatste geval zijn deze gewone leden leden voor het leven. Het bedrag der contributie en het in eens te storten bedrag worden bij Huishoudelijk Reglement vastgesteld.

Art. 6.

Begunstigers zijn zij, die jaarlijks een contributie betalen van minstens f 10. Zij hebben dezelfde rechten als Gewone leden.

Art. 7.

Behalve natuurlijke personen kunnen vereenigingen, mits rechtspersoonlijkheid bezittende, als Gewone leden of Begunstigers optreden.

Art. 8.

Het lidmaatschap gaat verloren door:

- a. overlijden.
- b. schriftelijke opzegging overeenkomstig de voorschriften van het Huishoudelijk Reglement.

Art. 9.

Tot Lid van Verdienste kunnen door het Bestuur benoemd worden personen, die zich voor het Natuurhistorisch Genootschap bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt.

Het Lidmaatschap van Verdienste sluit het Gewone lidmaatschap in.

Leden van Verdienste behoeven geen contributie te betalen.

Het Bestuur.

Art. 10.

Het Bestuur van het Natuurhistorisch Genootschap bestaat uit minstens 7 leden, die op de Algemeene Vergadering worden gekozen en onderling de volgende functies verdeelen:

- a. Voorzitter.
- b. Onder-Voorzitter.
- c. Secretaris.
- d. Penningmeester.

De overige leden hebben geen aangewezen functie.

Art. 11.

Het Bestuur vertegenwoordigt de Vereeniging in en buiten rechten.

Art. 12.

Alle stukken, de Vereeniging verbindende, worden door den Voorzitter en den Secretaris onderteeekend, behalve de bewijzen van Lidmaatschap, die door den Penningmeester onderteeekend worden.

Art. 13.

Van het Bestuur treden telken jare twee leden af volgens een daarvan door het Bestuur te maken rooster, met dien verstande, dat de afgetreden leden terstond herkiesbaar zijn.

Een Bestuurslid tusschentijds gekozen, heeft zoo lang zitting als het lid, in wiens plaats hij gekozen is, zitting zou gehad hebben.

Art. 14.

Aan het Bestuur is de toepassing en de handhaving van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement en de regeling van alles, wat met de werkkring van de Vereeniging in verband staat, opgedragen, behoudens evenwel de Redactie van het tijdschrift.

Vergaderingen.

Art. 15.

Er zal, voor zoover mogelijk, iedere maand een vergadering worden gehouden. Deze vergadering draagt de naam van Maandelijksche vergadering.

In Augustus zal in het algemeen geen vergadering plaats vinden.

Art. 16.

Een Algemeene vergadering wordt eens per jaar gehouden in en op een door het Bestuur vast te stellen plaats en datum.

Plaats en datum, benevens de punten van bespreking worden bekend gemaakt minstens 3 weken voordat de Vergadering zal plaats vinden.

Secretaris en Penningmeester brengen in de Algemeene Vergadering verslag uit van de verrichte werkzaamheden en het geldelijk beheer.

Introductie zoowel voor de Maandelijksche als voor de Algemeene Vergadering is toegestaan, tenzij het Bestuur anders beslist.

Art. 17.

Het Bestuur kan, wanneer het zulks noodig oordeelt, een buitengewone algemeene vergadering beleggen.

Als 10 leden zulks verlangen, is het Bestuur verplicht binnen 14 dagen, na ontvangst van de schriftelijke aanvraag, een vergadering uit te schrijven.

Dit verzoek moet bevatten de redenen, waarom een vergadering gewenscht wordt.

Art. 18.

De leiding der vergaderingen is opgedragen aan den Voorzitter. Bij diens ontstentenis leidt de Onder-Voorzitter de vergadering, of één der andere Bestuursleden, aangewezen door het Bestuur.

De Secretaris houdt de notulen, welke in de eerstvolgende aflevering van het uit te geven tijdschrift worden gepubliceerd, indien het een Ledenvergadering betreft. Zoo het een Bestuursvergadering aangaat worden deze op de eerstvolgende Bestuursvergadering voorgelezen. Na goedkeuring worden deze notulen dan door den Voorzitter en Secretaris onderteeekend.

Art. 19.

Alle besluiten in de vergaderingen worden met volstrekte meerderheid der uitgebrachte stemmen genomen, tenzij in deze statuten anders is bepaald.

Stemmingen over personen geschiedt met gesloten en ongeteeekende briefjes. Is deze meerderheid bij eerste stemming niet verkregen, dan wordt een herstemming gehouden tusschen de twee personen, die de meeste stemmen hebben.

Bij staking van stemmen over personen beslist het lot.
Bij staking van stemmen over zaken, is het voorstel verworpen.

Eigendommen.

Art. 20.

De eigendommen van het Natuurhistorisch Genootschap bestaan uit:

- 1° Geldelijk bezit.
- 2° Archief.
- 3° De overcomplete tijdschriftnummers.

Art. 21.

De Natuurhistorische voorwerpen en boeken, welke het Natuurhistorisch Genootschap door aankoop of anderszins in eigendom verkrijgt, worden afgestaan aan het Natuurhistorisch Museum der Gemeente Maastricht, onder de voorwaarden door den Gemeenteraad van Maastricht vastgesteld in zijn zitting van 11 Juni 1917.

De in 't eerste lid bedoelde boeken vormen de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum.

Art. 22.

Omtrent den aankoop van werken voor de bibliotheek beslist het Bestuur.

De leden kunnen ten allen tijde daaromtrent voorstellen doen.

Het gebruik der bibliotheek staat open voor alle leden en begunstigers van het Natuurhistorisch Genootschap.

De Conservator kan aan niet-leden toestaan van de bibliotheek gebruik te maken.

Publicatie.

Art. 23.

De wijze van uitgave en redactie van het uit te geven tijdschrift wordt geregeld bij huishoudelijk reglement.

Art. 24.

Het tijdschrift wordt den leden gratis toegezonden.

Eveneens wordt het toegezonden aan verenigingen, instituten of personen met wie het Genootschap ruilverkeer onderhoudt.

Wijzigingen der Statuten.

Art. 25.

Wijziging der statuten kan behoudens nadere Koninklijke Goedkeuring, slechts geschieden door een speciaal daartoe belegde vergadering met een meerderheid van tenminste $\frac{2}{3}$ der geldig uitgebrachte stemmen.

Ontbinding.

Art. 26.

Tot ontbinding der Vereeniging kan besloten worden in een speciaal belegde vergadering, waarin minstens $\frac{2}{3}$ der gewone leden aanwezig moet zijn; is dit aantal niet ter vergadering aanwezig, dan wordt binnen 14 dagen een tweede vergadering belegd; in deze vergadering kan een besluit tot ontbinding genomen worden.

Bij ontbinding wordt door het daartoe strekkend besluit en met inachtneming van art. 1702 van het Burgerlijk Wetboek, beschikt over de rechten en eigendommen der Vereeniging en wel zooveel mogelijk in overeenstemming met de oorspronkelijke bestemming.

Art. 27.

Alle onderwerpen, waarin bij deze statuten niet of niet volledig is voorzien, worden geregeld bij een Huishoudelijk Reglement, dat geen bepalingen mag bevatten in strijd met deze statuten.

Art. 28.

Deze statuten treden in werking op den dag, waarop de Koninklijke goedkeuring daarop zal zijn verkregen.

VERSLAGEN VAN DE MAANDVERGADERINGEN te HEERLEN, ZA. 2 MAART.

Aanwezig de dames: Janssen, Schmid-Goessens, Hellwig, van de Geyn, en de heeren: Adams, van Summeren, Bruna, Vandebriel, Coonen, Dijkstra, van de Leeuw, van Rummelen, Kofman en Vygen.

De heer Dijkstra toont eenige planten die nu reeds bloeien. De naam van het kleine hoefblad is mogelijkwerwijs een verbastering van hoestblad (tussis, hoest). De plant is officinaal; tijdens den oorlog werd het blad veel gebruikt als tabakssurrogaat. Klein hoefblad bezit een wortelstok; het reservevoedsel hierin vormt een mogelijkheid tot vroeg uitloopen. De plant bloeit dan ook reeds in Februari en kan goed tegen vorst; pas veel later verschijnen de bladeren. De randbloemen zijn ♀, de schijfbloemen zijn schijnbaar tweeslachtig, in werkelijkheid zijn ze ♂ daar de bovenzijde van de stijl ongeschikt is als stempel te fungeren. Ze worden bevroren door enkele bijensoorten, vliegen en kevers. Bij betrokken weer zijn de bloemhoofdjes omgebogen en de bloemen gesloten. Voor en na de bloei zijn de hoofdjes eveneens gebogen. Bij vruchtrijpheid is de stengel gestrekt. Aan de stengel bevinden zich schubvormige blaadjes; de stengel is viltig behaard evenals de onderkant der bladeren, die pas in April verschijnen. Op de bladeren bevinden zich vaak schimmelwoekeringen, een lekkernij voor slakken! Klein hoefblad komt voor op vochtige, eenigszins kleiige of leemachtige gronden, op ruige terreinen, langs dijken, op het stort, vooral op pas aangeplempten grond; in geheel Europa tot aan de Noordkaap.

De schubvormige blaadjes, die pas na den bloei ontstaan, wekken den indruk, dat de verdamping erg beperkt moet blijven. Deze mag bij vriesweer natuurlijk ook maar uiterst gering zijn en bij een temperatuur even boven het vriespunt moet de verdamping ook niet groot zijn. Daarom verschijnen de nogal groote bladeren waarschijnlijk ook veel later; mogelijkwerwijs een aanpassing aan de relatieve droogte bij lage temperatuur.

Petasites hybridus (groot hoefblad) bloeit eveneens zeer vroeg, voordat de viltige bladeren gevormd zijn.

We kennen ook een serie vroegbloeiende planten die in de schaduw van boomen staan en van het licht kunnen „profiteeren” als er nog weinig blad gevormd is. Zoo groeien b.v. in het eikenhaagbeukenbosch boschanemonen, klavertzuring, slanke sleutelbloem, speenkruid, lenteklokje, boschgeelster, holwortel, aronskelk en daslook. Van eenige soorten is echter gebleken, dat zij niet tegen een te groote lichtcapaciteit, noch tegen een te hooge temperatuur bestand zijn. Zij schijnen dus aangepast te zijn aan enkele factoren, welke in het vroege voorjaar en soms ook in het najaar aanwezig zijn. Zoo gezien heeft de vroege